ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 5.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, *16-го Января* — **1845** — *Wilno.* WTOREK, *16-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 10 Января.

Высочайшимъ Приказомъ, 1-го Января, Ея Императорское Высочество Великая Княжна Ольга Николаевна назначена Шефомъ Елисаветградскаго Гусарскаго Полка, которому и именоваться Гусарскимъ Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Ольги Николаевны Полкомъ.

— Въ награду отличной и ревностной службы Исправляющаго должность Товарища Министра Юстиціи, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Шереметева*, Всемилостивѣйше пожалованъ онъ въ Тайные Совѣтники, съ утвержденіемъ Товарищемъ Министра Юстиціи.

—

Указомъ Правительствующаго Сената, даннымъ на имя Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, отъ 5-го Декабря 1844 года, произведены за выслугу узаконенныхъ лѣтъ въ слѣдующіе чины, а именно: Коллежскіе Ассесоры: Старшій Учитель Виленскаго Дворянскаго Института Михаилъ *Шевалье*, младшій учитель того же Института Вильгельмъ *Бирфрейндъ*, учитель Полоцкаго Дворянскаго Училища Петръ *Ксеневичъ* и учитель Мстиславскаго Дворянскаго Училища *Данилевскій*, въ Надворные Совѣтники; — Титулярные Совѣтники, Учители — Динабургской Гимназіи Николай *Яблонскій* и Полоцкаго Дворянскаго Училища Адамъ *Родзевичъ* въ Коллежскіе Ассесоры; — Исправляющій должность Смотрителя 4-хъ класснаго отдѣленія Виленской Гимназіи Викентій *Хрулькевичъ*, Учители: Виленской Губернской Гимназіи Александръ *Шаховъ* и 4-хъ класснаго отдѣленія Бѣлостоцкой Гимназіи Степанъ *Русецкій*, въ Титулярные Совѣтники; — Исправляющій должность Смотрителя приходскихъ училищъ Гродненской губерніи Осипъ *Мацѣевичъ*, учители уѣздныхъ Дворянскихъ училищъ, Лидскаго Иванъ *Массини*, Мстиславскаго Яковъ *Гоноръ*, Полоцкаго Александръ *Миняшъ*, Мстиславскаго Ильдефонсъ *Скоковскій* и 4-хъ классныхъ отдѣленій Гимназій: Виленской Антонъ *Клюковскій* и Бѣлостоцкой Маркъ *Пржевалинскій* въ Коллежскіе Секретари, а Смотритель зданій Виленской Гимназіи Коллежскій Регистраторъ Адамъ *Савицкій* въ Губернскіе Секретари.

—

13-го минувшаго Декабря 1844 года, въ имѣніи своемъ Вишневѣ въ Ошмянскомъ Уѣздѣ, скончался Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Графъ Адамъ *Хрептовичъ*, Кавалеръ ордена Св. Станислава 1-й степени, б. Почетный Попечитель Виленской Гимназіи, и Почетный Смотритель Училищъ Новогрудскаго Уѣзда, на 72 году отъ роду.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 10-go Stycznia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 1-go Stycznia, Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężniczka Olga Nikołajewna, mianowana Szefem Elisawetgradzkiego Półku Huzarów, który odtąd ma się mianować Półkiem Huzarów Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężniczki Olgi Nikołajewny.

— W nagrodę odznaczającéj się i gorliwéj służby, Sprawujący obowiązek Towarzysza Ministra Sprawiedliwości Rzeczywisty Radzca Stanu *Szeremetjew*, Najłaskawiéj mianowany Radzcą Tajnym, z utwierdzeniem w obowiązku Towarzysza Ministra Sprawiedliwości.

—

Przez Ukaz Rządzącego Senatu pod dniem 5-m Grudnia 1844 roku, za wysługę prawem przepisanych lat, zostali mianowani: Kollegialni Assesorowie: Starszy Nauczyciel Wileńskiego Dworzańskiego Instytutu Michał *Chewalier*, Młódszy Nauczyciel tegoż Instytutu Wilhelm *Birfreund*, Nauczyciel Połockiéj Szkoły Dworzańskiéj Piotr *Ksieniewicz* i Nauczyciel Mścisławskiéj Szkoły Dworzańskiéj *Danilewski*, Radzcami Dworu; — Radzcy Honorowi: Nauczyciele: Dynaburgskiego Gymnazyum Mikołaj *Jabłoński*, i Połockiéj Szkoły Dworzańskiéj Adam *Rodziewicz*, Kollegialnemi Assesorami; — Sprawujący obowiązek Dozórcy Oddziału Wileńskiego Gimnazyum o 4 ch klassach, Wincenty *Chrulkiewicz*, Nauczyciele: Wileńskiego Gubernialnego Gimnazyum Alexander *Szachow* i Oddziału Białostockiego Gimnazyum o 4 ch klassach Stefan *Rusiecki*, Radzcami Honorowemi, — Sprawujący obowiązek Dozórcy Parafialnych Szkół Gubernii Grodzieńskiéj Józef *Maciejewicz*, Nauczyciele Powiatowych Szkół Dworzańskich: Lidzkiéj Jan *Massini*, Mścisławskiéj Jakób *Honor*, Połockiéj Alexander *Miniat*, Mścisławskiéj Ildefons *Skokowski*, i Oddziałów o 4-ch klassach Gimnazyi: Wileńskiego Antoni *Klukowski* i Białostockiego Marek *Przewaliński*, Kollegialnemi Sekretarzami, a Dozórca Gmachów Gimnazyum Wileńskiego, Kollegialny Regestrator Adam *Sawicki*, Sekretarzem Gubernialnym.

—

Dnia 13-go upłynionego Grudnia r. z. przeniósł się do wieczności, w dobrach swoich Wiszniewie, w Powiecie Oszmiańskim, JW. Rzeczywisty Radzca Stanu, Hrabia Adam *Chreptowicz*, Kawaler Orderu Św. Stanisława 1 éj klassy, b. Kurator Honorowy Gymnazyum Wileńskiego, tudzież Honorowy Dozorca Szkół Nowogrodzkiego Powiatu, licząc lat wieku 72.

—

ВЫСОЧАЙШЕ утвержденныя въ 28-й день Ноября сего 1844 года.

Дополнительныя Правила

къ уставу

О СЛУЖБѢ ГРАЖДАНСКОЙ.

(*Продолженіе.*)

§ 7. предметы и порядокъ спеціальныхъ испытаній по вѣдомствамъ, въ коихъ допущены изъятія изъ общихъ правилъ, опредѣлены особыми программами, которыя имѣютъ быть составлены въ сихъ вѣдомствахъ и представлены главными ихъ начальниками на Высочайшее утвержденіе. Общіе предметы, кои должны входить въ составъ сихъ программъ, указаны въ приложеніи подъ Лит. Г. До утвержденія спеціальныхъ программъ и безъ выдержанія предписаннаго ими испытанія, должностныя лица, канцелярскіе и другіе нижніе служители, изъятые отъ общаго испытанія и подлежащіе въ замѣнъ онаго спеціальному испытанію, не могутъ быть производимы въ классные чины; но по выдержаніи ими спеціальнаго испытанія, имъ будетъ возвращено старшинство въ чинѣ со дня выслуги срока, установленнаго для удостоенія къ оному.

§ 8. Право на производство въ первый классный чинъ наравнѣ съ обучавшимися въ уѣздныхъ училищахъ, состоящихъ въ вѣдомствѣ Министерства Народнаго Просвѣщенія, имѣютъ и окончившіе курсъ ученія въ уѣздныхъ училищахъ духовнаго вѣдомства, въ Лѣсныхъ Институтахъ, въ почтовыхъ училищахъ, и въ училищахъ дѣтей канцелярскихъ служителей и воспитанники Воспитательнаго Дома, окончившіе курсъ въ состоящихъ при ономъ писарскихъ классахъ, безъ измѣненія впрочемъ сроковъ и другихъ условій службы, которую обязаны нести получившіе образованіе въ сихъ заведеніяхъ.

§ 9. Испытанія лицъ, непроходившихъ или неокончившихъ учебнаго курса въ уѣздныхъ училищахъ и равныхъ имъ или высшихъ учебныхъ заведеніяхъ, производятся по желанію подвергающихся испытанію, въ уѣздныхъ городахъ, въ мѣстныхъ уѣздныхъ училищахъ, вѣдомства Министерства Народнаго Просвѣщенія, или въ ближайшихъ отъ тѣхъ уѣздовъ, гдѣ не существуетъ еще уѣзднаго училища, а въ столицахъ и въ губернскихъ городахъ, въ Гимназіяхъ.

§ 10. Испытаніе производится чрезъ учителей уѣзднаго училища, въ присутствіи Уѣзднаго Предводителя дворянства, Почетнаго и Штатнаго Смотрителей и всѣхъ учителей того учебнаго заведенія. Время испытанія назначается по предварительному соглашенію училищнаго начальства съ Уѣзднымъ Предводителемъ Дворянства. Въ Гимназіяхъ испытаніе назначается и производится тѣмъ же порядкомъ чрезъ учителей Гимназіи въ присутствіи мѣстнаго Уѣзднаго Предводителя.

§ 11. Если испытуемый не выдержитъ испытанія, то онъ можетъ явиться на оное на слѣдующій годъ еще одинъ разъ, но къ третьему испытанію онъ уже не допускается. Если при первомъ испытаніи возникнетъ разногласіе между Предводителемъ Дворянства и училищнымъ начальствомъ относительно познаній испытуемаго, то разрѣшеніе сего разногласія предоставляется Попечителю Учебнаго Округа. Если подобное разногласіе возникнетъ при вторичномъ испытаніи, то оно представляется на окончательное разрѣшеніе главнаго начальства того вѣдомства, въ коемъ служитъ испытуемый.

§ 12. Предводитель Дворянства балловъ не назначаетъ, но онъ можетъ предлагать по своему усмотрѣнію испытуемому надлежащіе для обнаруженія степени познаній его вопросы, и всѣ сіи вопросы и отвѣты должны быть записаны на томъ же листѣ, на которомъ отмѣчаются послѣдствія испытанія.

§ 13. Испытанія, установленныя для производства въ первый классный чинъ лицъ, неполучившихъ образованія въ уѣздныхъ училищахъ, обнимая предметы, преподаваемые въ сихъ учебныхъ заведеніяхъ, должны быть соображены въ послѣдствіи съ тѣми общими измѣненіями, кои могутъ послѣдовать въ курсѣ сихъ учебныхъ заведеній.

§ 14. Всякому лицу, подвергающемуся испытанію, позволяется выдержать оное и въ наукахъ или предметахъ, невходящихъ въ учебный курсъ уѣздныхъ училищъ, если только въ городѣ, въ коемъ производится испытаніе, находятся преподаватели тѣхъ

NAJWYŻÉJ utwierdzone d. 28 Listopada 1844 roku,

DODATKOWE PRAWIDŁA

DO USTAWY

O SŁUŻBIE CYWILNEJ.

(*Ciąg dalszy.*)

§. 7. Przedmioty i porządek specyalnych examinów w wydziałach, w których dozwalają się wyjątki od ogólnych prawideł, będą oznaczone w oddzielnych programmatach, które mają być ułożone w tychże wydziałach i podane przez ich głównych naczelników do Najwyższego utwierdzenia. Ogólne przedmioty, mające wchodzić w skład tych programmatów, wskazane są w dodatku pod lit. D. Przed zatwierdzeniem specyalnych programmatów, tudzież bez zdania przepisanego w nich examinu, urzędowe osoby, kancellaryjni i inni niżsi służący, uwolnieni od ogólnego examinu, ale podlegający specyalnemu, nie mogą otrzymywać rangi; po zdaniu zaś specyalnego examinu, wraca im prawo starszeństwa w randze, licząc od dnia wysłużenia terminu, ustanowionego dla jéj otrzymania.

§. 8. Prawo otrzymania pierwszéj rangi na równi z tymi co się uczyli w szkołach powiatowych, zostających w zarządzie Ministeryum Narodowego Oświecenia, posiadają też i ci, którzy ukończyli kurs nauk w szkołach powiatowych wydziału duchownego, w Instytutach Leśnych, w szkołach pocztowych i w szkołach dla dzieci sług kancellaryjnych, oraz uczniowie Domu Wychowania, którzy ukończyli kurs w znajdujących się przy tym Domie klassach pisarskich, nie zmieniając zresztą terminów i innych warunków służby, którą obowiązani są pełnić wychowańcy tychże zakładów.

§. 9. Examina osób, które nie odbywały lub nie ukończyły szkolnego kursu, w szkołach powiatowych lub w równych im lub w wyższych naukowych zakładach, odbywają się, podług żądania examinowanych, w powiatowych miastach, w tamecznych powiatowych szkołach, należących do zarządu Ministeryum Narodowego Oświecenia, albo w szkole najbliższéj tego powiatu, gdzie jeszcze niema szkoły powiatowéj; w stolicach zaś i w miastach gubernialnych, w Gimnazyach.

§. 10. Examinu słuchają nauczyciele szkoły powiatowéj, w przytomności Powiatowego Marszałka, Inspektora i Honorowego Dozorcy, tudzież wszystkich nauczycieli tego szkolnego zakładu. Czas examinu naznacza się po uprzedniém porozumieniu się szkolnéj zwierzchności z Powiatowym Marszałkiem. W Gimnazyach examen naznacza się i odbywa takimże porządkiem, w obec nauczycieli Gimnazyum, tudzież miejscowego Marszałka Powiatowego.

§. 11. Jeśli zdający examin, nie zda go jak należy, tedy może go jeszcze raz jeden powtórzyć w roku następnym, lecz do zdawania go raz trzeci już się nie dopuszcza. Jeśli przy pierwszym examinie zajdzie nieporozumienie między Marszałkiem Powiatowym a szkolną zwierzchnością względem stopnia wiadomości examinowanego, tedy rozstrzygnienie tego sporu zostawuje się Kuratorowi Okręgu Naukowego. Jeśli zaś podobne nieporozumienie zajdzie i przy powtórnym examinie, natenczas przedstawuje się na ostateczne rozstrzygnienie głównéj zwierzchności tego zarządu, gdzie służy zdający examen.

§. 12. Marszałek Powiatowy nie daje przy examinie zdania, ale może podług swéj uwagi, zadawać examinowanemu, dla wykazania stopnia jego wiadomości, stosowne pytania, które wszystkie, równie jak odpowiedzi na nie, powinny być zapisane na tymże papierze, na którym się zapisuje wypadek examinu.

§. 13. Examina, przepisane dla osób, chcących otrzymać pierwszą rangę, a które nie słuchały nauk w szkołach powiatowych, jako obejmujące przedmioty wykładane w tych naukowych zakładach, mają być potém stosowane do ogólnych zmian, jakie zajść mogą w kursie tychże zakładów.

§. 14. Każdéj osobie, zdającéj examen, wolno jest też zdawać go i z przedmiotów lub nauk, które nie wchodzą w obręb kursu szkół powiatowych, jeśli tylko w mieście, w którém się odbywa examen, znajdują się nauczyciele tych nauk. Wypadek examinu zapisuje się w krótkości

наукъ. Послѣдствія испытанія означаются вкратцѣ въ послужныхъ спискахъ удостоенныхъ производства, въ первой графѣ списка послѣ означенія включаемыхъ въ оную, на основаніи установленнаго порядка, свѣдѣній.

§ 15. Испытаніе канцелярскихъ служителей перваго разряда, возведенныхъ въ личное почетное гражданство, на основаніи 5-го §-фа, и удостоиваемыхъ начальствомъ къ повышенію оклада, по прослуженіи двадцати лѣтъ въ одномъ и томъ же вѣдомствѣ, производится въ уѣздныхъ училищахъ въ присутствіи начальства и учителей учебнаго заведенія и одного чиновника того вѣдомства, въ которомъ служитъ испытуемый. Испытаніе относительно дѣлопроизводства и канцелярскаго порядка вообще производится чрезъ сего чиновника. По прочимъ предметамъ оно предоставляется учителямъ и смотрителямъ учебнаго заведенія, но и по симъ предметамъ могутъ быть предложены вопросы отъ чиновника того вѣдомства, въ коемъ служитъ испытуемый, хотя онъ балловъ по симъ предметамъ не назначаетъ. Испытаніе по всѣмъ предметамъ вообще не признается удовлетворительнымъ безъ единогласнаго отъ всѣхъ лицъ, производящихъ испытаніе, признанія, что испытуемый имѣетъ достаточныя познанія. Невыдержавшій испытанія, къ повторенію онаго не допускается. Время испытанія назначается по соглашенію начальства испытуемаго съ училищнымъ начальствомъ.

§ 16. Курьеры и другіе нижніе служители гражданскаго вѣдомства, незанимающіеся ни дѣлопроизводствомъ, ни письмоводствомъ, не могутъ быть удостоиваемы производства въ классный чинъ, если они не выдержатъ или *общаго* испытанія (программа Лит. А.), буде по мѣсту служенія своего отъ того не изъяты; или *особаго* испытанія, буде состоятъ въ должностяхъ, для коихъ таковыя особыя испытанія установлены. Но лица сіи, по выслугѣ опредѣленныхъ для производства ихъ въ классные чины сроковъ, вмѣсто сего производства, получаютъ право на всѣ преимущества, сопряженныя съ личнымъ почетнымъ гражданствомъ, хотя и безъ присвоенія имъ сего званія.

§ 17. Правила сіи не распространяются на тѣхъ канцелярскихъ и другихъ нижнихъ служителей и неклассныя должностныя лица, кои до обнародованія оныхъ выслужили установленные донынѣ сроки для производства въ первый классный чинъ. При производствѣ ихъ, старшинство въ чинѣ будетъ считаемо со времени выслуги. Всѣ неклассныя должностныя лица, состоящія на службѣ и невыслужившія еще сроковъ къ производству, могутъ быть удостоены онаго, если выдержатъ предписанное сими правилами испытаніе по выслугѣ установляемыхъ нынѣ сроковъ; по выдержаніи испытанія, имъ будетъ назначено старшинство со дня выслуги сихъ сроковъ.

§ 18. Всѣ постановленія Свода Законовъ о порядкѣ опредѣленія въ гражданскую службу и производствѣ въ чины, ни въ чемъ неизмѣняемыя настоящими правилами, остаются въ своей силѣ.

(*Окончаніе впредь.*)

Варшава.

Высочайшимъ Указомъ, 30-го Декабря, Первоприсутствующій въ 1-мъ Отдѣленіи IX Департамента Правительствующаго Сената, Сенаторъ, Тайный Совѣтникъ Онуфрій *Выгеховскій*, назначается Главнымъ Директоромъ Предсѣдательствующимъ въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 8 Января.

Сегодня утромъ скончалась здѣсь княгиня Паулина Гогенцоллернъ, дочь послѣдняго герцога Курляндскаго, родившаяся въ 1782 году. Значительныя богатства свои употребляла она на благотворенія.

— 6-го с. м. скончался здѣсь, послѣ продолжительной болѣзни, герцогъ Фридрихъ Нассаускій, дядя нынѣшняго владѣтельнаго герцога Нассаускаго.

— Здѣшнее начальство старается склонить директоровъ сѣверной желѣзной дороги къ продолженію этой дороги до Лемберга и Бродъ; и если директо-

do formularnego spisu osób, które otrzymały rangę, w piérwszéj rubryce ich formularza, po wyrażeniu w niéj, na zasadzie ustanowionego porządku, zwykłych wiadomości.

§. 15. Examen sług kancellaryjnych piérwszego rzędu, zaszczyconych osobistém honorowém hrażdaństwem, na zasadzie § 5-go, i uznanych przez zwierzchność za godnych podwyższenia pensyi po wysłużeniu dwudziestu lat w jednym i tymże samym wydziale, odbywa się w szkołach powiatowych, w obec zwierzchności i nauczycieli szkolnego zakładu, tudzież jednego urzędnika tego zarządu gdzie służy zdający examen. Examen ze znajomości toku interessów i w ogólności kancellaryjnego porządku, ściąga właśnie tenże urzędnik; examen zaś z innych przedmiotów, zostawuje się nauczycielom i dozorcom szkolnego zakładu, lubo i w tych, pomieniony urzędnik ma prawo zadawać pytania, chociaż zdania swojego względem tych przedmiotów nie daje. Examen ze wszystkich tych nauk w ogólności, nie uważa się za dostateczny, bez jednomyślnego wszystkich examinatorów uznania, że zdający examen posiada dostateczne wiadomości. Ten który nie zdał examinu, już go powtarzać nie może. Czas examinu naznacza się po uprzedniém porozumieniu się zwierzchności zdającego examen ze zwierzchnością szkolną.

§. 16. Kuryerowie i inni niżsi służący w wydziale cywilnym, nie zajmujący się ani prowadzeniem interessów, ani też nie pełniący obowiązku sekretarzów, nie mogą otrzymać rangi, jeśli nie zdadzą albo examinu ogólnego, (programmat pod lit. A), jeśli z miejsca swéj służby od tego nie są wolni; lub *szczególnego*, jeśli zostają w obowiązkach, dla których takowe szczególne examina są ustanowione. Osoby te wszakże, po wysłużeniu przepisanych dla otrzymania rangi terminów, zamiast téj rangi, otrzymują prawo do wszystkich prerogatyw przywiązanych do osobistego honorowego hrażdaństwa, chociaż im się ta godność nie udziela.

§. 17. Prawidła te nie rozciągają się do tych kancellaryjnych i innych niższych służących i urzędników, którzy przed ich ogłoszeniem wysłużyli przepisane dotąd termina dla otrzymania piérwszéj rangi. Przy udzieleniu im rangi, starszeństwo ich w randze będzie się liczyło od czasu wysługi. Wszyscy niemający rang urzędnicy, którzy dotąd w służbie zostają, a terminów do otrzymania rangi jeszcze nie wysłużyli: mogą otrzymać ją, jeśli zdadzą przepisany w tych prawidłach examen, po wysłużeniu ustanowionych obecnie terminów; po zdaniu examinu liczyć się im będzie starszeństwo od dnia wysłużenia tychże terminów.

§. 18. Wszystkie postanowienia Zbioru Praw o porządku przyjmowania do służby cywilnéj i udzielanie rang, które nie są w sprzeczności z obecnemi prawidłami, pozostają nadal w swéj mocy.

(*Dokończenie nastąpi*).

Warszawa.

Ukazem N. Pana, d. 30 Grudnia, Tajny Radzca Onufry *Wyczechowski*, Senator Przewodniczący w Wydziale I-m, IX-go Departamentu Rządzącego Senatu, mianowany zostaje Dyrektorem Głównym Prezydującym w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 8 stycznia.

Dzisiaj rano umarła tutaj Xiężna Paulina Hohenzollern, córka ostatniego Xięcia Kurlandzkiego, urodzona w 1782 roku. Używała ona swych znacznych bogactw szczególniéj na cele dobroczynne.

— Dnia 6 go stycznia, po długiéj słabości, umarł tu Xiążę Fryderyk Wilhelm Nassauski, stryj panującego obecnie Xięcia Nassau.

— Władze tutejsze miały kilkakrotne narady z dyrektorami północnéj drogi żelaznéj, w celu nakłonienia ich do przedłużenia tejże drogi do Lwowa i Brodów; gdyby zaś

ры не согласятся на это предложеніе, то правительство на свой счетъ построитъ дорогу до Бохни.

Франція.

Парижъ, 5 *Января*.

Г-нъ Дюмонъ, за отсутствіемъ министра просвѣщенія г-на Вильменя, произнесъ Королю, по случаю новаго года, слѣдующую рѣчь, отъ имени совѣта просвѣщенія: „Ваше Величество! совѣтъ просвѣщенія, лишившись своего главнаго начальника, который еще недавно такъ краснорѣчиво изъяснялъ чувства университета, приноситъ Вашему Величеству въ глубокомъ молчаніи поздравленія, исполненныя глубочайшаго уваженія и дань неизмѣнной покорности.“ Король отвѣчалъ на это слѣдующее: „Я вполнѣ понимаю причину вашего молчанія и раздѣляю вашу горесть. Вы знаете, господа, какъ искренно желалъ бы я видѣть въ челѣ совѣта, достойнаго его начальника; надѣюсь, что это исполнится. Я вмѣстѣ съ вами сожалѣю, что онъ въ отсутствіи.“

— Въ Парижской журналистикѣ почитаютъ важнымъ событіемъ то обстоятельство, что одинъ изъ дѣятельнѣйшихъ и усерднѣйшихъ редакторовъ министерской газеты „*Journal des Débats*,“ неожиданно объявилъ себя противникомъ кабинета, въ отдѣленіяхъ палаты депутатовъ, и въ качествѣ оппозиціоннаго кандидата, избранъ былъ въ члены адрессной коммисіи. Полагаютъ, что послѣ этого, онъ, вѣрно, откажется отъ редаціи упомянутаго журнала, или—что журналъ этотъ, предусматривая скорое паденіе Гизо, пролагаетъ себѣ, такимъ образомъ, путь къ милостямъ будущаго кабинета, въ составъ коего войдутъ нынѣшніе оппозиціонные члены.

— Опять поговариваютъ, что г-нъ Гизо намѣренъ внести въ палату проектъ о назначеніи штата герцогу Немурскому, еще въ нынѣшнемъ году.

— Изъ отчета о дѣйствіяхъ сберегательныхъ кассъ, въ 1844 году, видны слѣдующіе результаты. Число вкладовъ по всѣмъ кассамъ вообще простиралось до 42,908,419 фр., выдачи же составляютъ 36,674,000 фр. Притомъ уплачено вкладчикамъ процента 4,038,961 фр. и 62 сантима.

— До сихъ поръ никто не соглашается принять на себя должности министра народнаго просвѣщенія. Гг. Монталиве, Сальванди и Росси отказались отъ предложенія вступить въ управленіе симъ министерствомъ, равно какъ и г-нъ Дарю, которому назначали портфель министра публичныхъ работъ, въ такомъ случаѣ, если бы министерство просвѣщенія поступило въ управсеніе г-на Дюмона.

— Говорятъ, что г-нъ Гизо получилъ отъ лорда Абердина ноту, въ коей англійское министерство требуетъ немедленно уничтоженія рабства въ французскихъ колоніяхъ.

— Въ журналахъ сообщаютъ, что въ Отаити назначена корветта съ новыми войсками; достовѣрность сего извѣстія не подлежитъ ни малѣйшему сомнѣнію. За два года предъ симъ, Г. Брюа, отправляясь на маркизскія острова, взялъ съ собою 1,200 чел. отличныхъ морскихъ солдатъ, изъ коихъ, по послѣднимъ донесеніямъ, болѣе третьей части погибло отъ болѣзней, или пало въ схваткахъ съ туземцами. Г. Брюа усильно требуетъ подкрѣпленій, которыя давно уже были бы ему доставлены, если бы морской министръ не ожидалъ прибытія адмирала Дюпети-Туара. Относительно же будущаго состоянія дѣлъ въ Отаити парижскій и лондонскій кабинеты согласились на то, чтобы Королевѣ Помаре предоставлена была прежняя власть ея, французскій же протекторіатъ ограничится тѣмъ, что всѣ сооруженныя г-мъ Брюа укрѣпленія останутся въ обладаніи французскихъ войскъ.

— На фрегатѣ *Reine-Blanche* прибыли во Францію двое начальниковъ съ Маркизскихъ острововъ.

— Академія наукъ положила принять въ число своихъ членовъ: г-на Жирардена (16-го Января), г-на Мериме (6-го Февраля) и г-на Сенъ-Бевъ (27-го Января).

— Внука извѣстнаго благотворителя глухонѣмыхъ, аббата де л'Элепе, скончалась въ Неккерской больницѣ, въ крайней нищетѣ.

6 Января.

Въ Мониторѣ помѣщено извѣстіе о европейской торговлѣ съ Китаемъ, основанное на отчетахъ французскихъ коммисаровъ, отправленныхъ въ Китай.

dyrektorowie do tego życzenia rządu przychylić się nie chcieli, rząd swoim kosztem doprowadzi drogę żelazną do Bochni.

Francya.

Paryż, 5 *stycznia*.

Najkrótsza przemowa, miana do Króla z powodu nowego roku, wyszła z ust P. Dumon, który, w zastępstwie Min'stra oświecenia, P. Villemain, imieniem Rady wychowaaia te wyrzekł słowa: „N. Panie, Rada wychowania, pozbawiona swego sławnego naczelnika, który jeszcze niedawno wymównym głosem swoim uczucia Uniwersytetu wynurzał, niesie W. K. Mości, w głębokiém milczeniu życzenia, pełne najgłębszego uszanowania, tudzież hołd niezmiennéj uległości.“ Król odrzekł na to: „Aż nadto uznaję powód waszego milczenia, i podzielam waszę boleść. Wiecie, Panowie, jak gorąco życzyłbym sobie widzieć na czele Rady wychowania godnego jéj naczelnika; spodziewam się, że to jeszcze długo miejsce mieć będzie, tymczasem nad jego nieobecnością równo z wami ubolewam.“

— Ważnym jest wypadkiem w dziennikarstwie paryzkiém, że P. St. Marc Girardin, jeden z najczynniejszych i najwierniejszych redaktorów ministeryalnego dziennika *Journal des Débats*, oświadczył się nagle przeciw gabinetowi w biurach Izby Deputowanych, i jako kandydat opozycyjny obrany został członkiem Kommissyi adressowéj. Sądzą, że po tym kroku usunie się zapewne od redakcyi rzeczonego dziennika, albo też, że ten dziennik, przewidując bliski upadek Guizota, toruje sobie drogę do łaski następnego gabinetu, który składać będą teraźniejsi członkowie opozycyjni.

— Znowu teraz utrzymują, że P. Guizot zamierza wnieść projekt uposażenia Xięcia Nemours na tegorocznem zgromadzeniu Izb.

— Działania kass oszczędności w roku 1844, dają następny wypadek Składki, licząc w to złożone w kassach departamentowych, wynoszą 42,908,419 fr.; wypłaty zaś również we wszystkich kassach dochodzą 36,674,000 fr. Procent opłacany składającym wyniósł 4,038,961 fr. i 62 centymy.

— Dotychczas nikt nie chce przyjąć ministerstwa wychowania publicznego. PP. Montalivet, Salvandy i Rossi odmówili przyjęcia, podobnie jak i Hrabia Daru, który miał zostać Ministrem budowli publicznych, w przypadku, gdyby Ministerstwo wychowania publicznego miało być ostatecznie powierzone P. Dumon.

— P. Guizot miał otrzymać notę od Lorda Aberdeen, w któréj gabinet angielski żąda najprędszego zniesienia niewolnictwa w osadach francuzkich.

— Dzienniki donoszą, że korweta ze świeżém wojskiem ma odpłynąć do Otahiti; faktum to jest prawdziwe. Gdy P. Bruat przed dwóma laty odpływał do wysp Marquesas, wziął z sobą 1,200 wyborowych żołnierzy morskich, z których, według ostatnich raportów, więcéj jak trzecia część zginęła przez choroby, lub też w potyczkach z krajowcami poległa. P Bruat żąda usilnie posiłków, i te byłyby już mu dawno posłane, gdyby Minister marynarki nie chciał czekać na przybycia Admirała Dupetit-Thouars. Co się tyczy przyszłego kształtu rzeczy w Otahiti, tedy gabinety Paryzki i Londyński zgodziły się na to, iż Królowa Pomarch ma być przywróconą do władzy, protektorat zaś Francyi ma być w tym duchu rozszerzony, iż wszystkie przez P. Bruat wykonane fortyfikacye pozostaną w mocy wojska francuzkiego.

— Na pokładzie fregaty *Reine Blanche* przybyło do Francyi, z wysp Markizow, dwóch tamecznych naczelników.

— Akademija umiejętności postanowiła, że P. Girardin przyjęty będzie do jéj grona 16-go stycznia, P. St. Beuve, 27 go stycznia, a P. Merimée 6 lutego.

— Wnuczka sławnego dobroczyńcy głuchoniemych, Xiędza de l'Eppée, umarła w szpitalu Necker w największém ubóstwie.

Dnia 6 stycznia.

Monitor umieścił doniesienia o handlu Europejskim z Chinami, gruntując je na sprawozdaniu wysłanych do kraju tego kommissarzy francuzkich. Głównym artyku-

Главную статью отпуска въ Китай составляютъ предметы, служащіе для одѣянія, ибо Китайцы любятъ дешевый товаръ. Ввозъ бумажныхъ издѣлій въ 1843 г. въ Китай, простирался на 48,600,000 фр., а бумажной пряжи отпущено на милліонъ. Базары Кантона до того были наполнены сею пряжею, что, не взирая на возрастающее употребленіе, цѣнность оной уменьшилась.

— Французскій купеческій флотъ состоялъ въ 1843 году изъ 13,656 судовъ поднимающихъ груза 599,707 тоннъ; въ 1842 годъ изъ 13,409 судовъ въ 589,517 тоннъ, а въ 1841 изъ 13,383, въ 502,266 тоннъ груза. Англія имѣла въ 1843 году 23,024 судна, въ 2,956,927 тоннъ груза.

— Въ 1844 г. застраховано въ Парижѣ отъ пожаровъ 22,668 домовъ, на 2,040,820,000 фр.

— Нынѣ находится въ Парижѣ 1,430 врачей, изъ числа коихъ, 320 имѣютъ знаки ордена Почетнаго Легіона.

— Въ Мониторѣ пишутъ, что правительство намѣревается открыть еще 6 или 8 новыхъ гаваней въ Альжиріи, для вывоза тамошнихъ произведеній, ибо торговля этого края увеличивается.

— Въ *Journal des Débats* опровергаютъ извѣстіе, помѣщенное въ другихъ журналахъ, о назначеніи великаго милостынераздавателя Франціи и декана капитула св. Діонисія.

— Въ журналѣ *Commerce* пишутъ, что министры постановили немедленно по утвержденіи адресса взять обратно проектъ закона о среднихъ училищахъ.

— Многіе изъ депутатовъ, записались у г-на Дюпети-Туара; алмиралъ никого не принимаетъ; каждый день однако же ѣздитъ къ морскому министру и къ министру иностранныхъ дѣлъ, и съ ними занимается.

— Въ одномъ изъ министерскихъ журналовъ сообщаютъ, что маршалъ Бюжо, согласно постановленію великаго хранителя печати, освобожденъ отъ платы за возведеніе его въ герцогское достоинства.

— Въ *Commerce* пишутъ о вновь заключенномъ торговомъ трактатѣ между Франціею и Бельгіею. Трактатъ сей вводитъ много измѣненій, и продолжаетъ срокъ отпуска изъ Бельгіи льняныхъ тканей и пряжи.

7 *Января.*

Вчера, въ собраніи адресной коммисіи палаты депутатовъ присутствовали — предсѣдатель кабинета и министръ иностранныхъ дѣлъ. Они сообщили коммисіи поясненія относительно внѣшней политики. Коммисія представитъ, вѣроятно, проектъ адресса въ слѣдующую Субботу; поэтому, пренія о семъ проектѣ начнутся въ Понедѣльникъ. Въ палатѣ перовъ проектъ сей будетъ разсматрѣнъ въ слѣдующій Четвертокъ.

— Академія художествъ приняла въ число своихъ корреспондентовъ: г на Шнорра, въ Мюнхенѣ, г-на Шадова, въ Берлинѣ, г-на Штлара, въ Веймарѣ г-на Шеларда, и г-на Кастельбранко, въ Римѣ.

— Въ Нантскомъ Вѣстникѣ напечатана статья о взятіи французскаго брига *Curieuse* англійскимъ вахтеннымъ судномъ, у береговъ Африки; но статья сія не содержитъ въ себѣ подробнаго объясненія, изъ котораго можно было бы заключить о настоящемъ положеніи дѣла. Въ этой статьѣ жалуются въ особенности на то, что у экипажа французскаго судна забрали все, даже одежду, и что шкиперъ сего судна освобожденъ былъ только послѣ представленія залога.

— Сенегальскій губернаторъ отправится на дняхъ обратно къ своему посту, на пароходѣ Гассенди, въ сопровожденіи еще двухъ кораблей, назначеніе коихъ неизвѣстно.

— Въ письмахъ полученныхъ изъ Сиріи увѣдомляютъ о происшедшихъ снова, между Друзами и Маронитами, раздорахъ.

— Президентъ палаты депутатовъ г-нъ Созе и генералъ прокуроръ г-нъ Геберъ, наименованы командорами ордена Почетнаго Легіона.

— Принцы, сыновья Короля, пригласили начальниковъ арабскихъ племенъ на охоту въ Сенъ-Жерменскомъ лѣсу.

— Правительство предположило, сверхъ портовъ втораго разряда, устроиваемыхъ на берегахъ Средиземнаго моря, сдѣлать еще нѣсколько гаваней на берегу Атлантическаго океана, между Шербургомъ и Брестомъ. Число кораблекрушеній постоянно уве-

łem wywozu do Chin są rozmaite przedmioty odzieży, bo Chińczycy lubią tanie towary. Przywóz tkanin bawełnianych w roku 1842 wynosił 48,600,000 frank.; przędziwo zaś bawełniane przeszło milion franków. Przędziwem tém tak były targi Kantońskie przepełnione, że mimo powiększające się jego użycie, ceny znacznie spadły.

— Handlowa marynarka francuzka składała się w 1843 roku z 13,656 okrętów biorących ciężaru 599,707 beczek; w roku 1842 liczyła 13,409 okrętów o 589,517 beczkach, a 1841 r. 13,383 o 502 266 beczkach. Anglia w 1843 roku miała 23,024 okrętów, biorących 2,956,927 beczek ciężaru.

— W roku 1844 zabezpieczono w Paryżu w towarzystwie ogniowem 22,668 domów za summę 2,040,820,000 franków.

— Obecnie znajduje się w Paryżu 1,430 lekarzy, z których 320 ozdobionych jest orderem Legii Honorowéj.

— *Monitor Paryzki* donosi, że rząd zamierza utworzyć 6 lub 8 nowych portów w Algieryi, dla wywozu tamecznych płodów; handel bowiem w tym kraju znacznie się wznosi.

— *Journal des Débats* zaprzecza doniesieniu, umieszczonemu w innych dziennikach, jakoby miał być mianowany Wielki Jałmużnik Francyi i dziekan kapituły św. Dyonizego.

— *Commerce* donosi, że Ministrowie postanowili, zaraz po uchwale adressu, cofnąć projekt do prawa o szkołach pośrednich.

— Wielka liczba Deputowanych zapisała się u P. Dupetit Thouars, który jednak nikogo nie przyjmuje, i sam udaje się codziennie do Ministrów: morskiego i spraw zagranicznych i z nimi pracuje.

— Jeden z dzienników ministeryalnych donosi, że Marszałek Bugeaud, postanowieniem Wielkiego Pieczętarza, uwolniony został od opłaty taxy (18,000 fr.) z powodu wyniesienia do godności Xiążęcéj.

— *Commerce* donosi, o zawartym nowym traktacie handlowym między Francyą a Belgiją. Traktat ten opiera się na wielkich zmianach i przedłuża nadal wprowadzanie z Belgii tkanin i przędzy lnianéj.

Dnia 7 stycznia.

Na wczorajszém posiedzeniu kommissyi adressowéj Izby Deputowanych, znajdowali się: Prezes Gabinetu i Minister spraw zagranicznych. Objaśnienia dane przez tych Ministrów ściągały się do polityki zagranicznéj. Komissya adressowa przedstawi zapewne swój projekt w przyszłą Sobotę, (d. 11 stycznia) a w tym razie rozprawy publiczne zaczną się w Poniedziałek. Rozprawy nad adressem w Izbie Parów, rozpoczęte będą następnego Czwartku.

— Królewska Akademia sztuk pięknych mianowała swemi korrespondentami: w Monachium P. Schnorr, w Berlinie P. Schadow, w Wejmarze P. Chelard, a w Rzymie P. Castelbranco.

— *Courrier de Nantes* zawiera szczegóły o zabraniu francuzkiego brygu *Curieuse*, przez Angielski statek strażniczy, na brzegach Afryki. Szczegóły te jednakże nie są tak dokładne, aby z nich można wnioskować o prawdziwém położeniu rzeczy. W doniesieniu powyższém uskarżają się szczególniéj na to, że całéj osadzie francuzkiéj zabrano wszystko, nie wyjmując nawet sukni, i że kapitan został uwolniony jedynie za złożeniem kaucyi.

— Gubernator Senegalu, w tych dniach, odpływa tam z powrotem, statkiem *Gassendi.* Dwa inne okręty, których przeznaczenie nie jest wiadome, będą mu towarzyszyły.

— Listy nadeszłe tu z Syryi, donoszą o nowych zamieszkach, wynikłych między Druzami i Maronitami.

— P. Sauzet, Prezes Izby Deputowanych, i P. Hébert, prokurator jeneralny, zostali mianowani kommandorami orderu Legii Honorowéj.

— Xiążęta, synowie Króla, wyprawili naczelnikom Arabskim polowanie na jelenie, w lesie Saint-Germain.

— Rząd ma zamiar, oprócz portów drugiego rzędu na brzegach morza Śródziemnego, urządzić także pewną liczbę portów ochronnych nad brzegiem Oceanu Atlantyckiego, między Cherburg i Brest. Liczba rozbić powiększa się tam corocznie, gdy tymczasem okrętom nie można u-

личивается, а корабли не находятъ тамъ убѣжища и помощи, такъ какъ берегъ сей большею частію не обитаемъ. Уже сдѣланы даже приготовленія къ осуществленію сего предпріятія.

8 Января.

Въ конференцъ-залѣ палаты депутатовъ разнесся вчера слухъ, что графъ Монталиве подалъ Королю прошеніе объ увольненіи его отъ должности управляющаго придворною конторою, но что Король на это не согласился.

— Состояніе здоровья г-на Вильмена поправилось такъ, что часть вчерашняго дня провелъ онъ въ бесѣдѣ съ пріятелями.

— Въ *Courrier français* пишутъ, что окружная стѣна около парижскихъ укрѣпленій уже совершенно окончена, и что изъ числа 20 предположенныхъ фортовъ, построены уже 16. Въ Венсенѣ устроенъ огромный арсеналъ, и въ скоромъ времени всѣ важнѣйшія укрѣпленія будутъ окончены, тѣмъ болѣе, что работы продолжаются и въ зимнее время.

— Говорятъ, что г-нъ Гизо произнесетъ въ палатѣ перовъ пространную рѣчь, въ коей объяснитъ свою политику, надѣясь, при одобреніи этой палаты, пріобрѣсти расположеніе депутатовъ, коихъ пренія объ адрессѣ начнутся четырмя днями позже.

— Слышно, что Англія изъявила готовность сдѣлать нѣкоторыя измѣненія въ трактатѣ объ осмотрѣ кораблей съ тѣмъ однако условіемъ, если парижскій и лондонскій кабинеты, согласятся между собою на счетъ того, чтобы потребовать мнѣнія европейскихъ державъ относительно присоединенія Техаса къ Соединеннымъ Штатамъ.

— Адрессная коммисія собралась сегодня по-полудни въ палатѣ депутатовъ и продолжала разсматривать порознь статьи тронной рѣчи. Завтра назначенъ будетъ докладчикъ, который изложитъ проектъ адресса. До сихъ поръ всѣ вообще полагаютъ, что выборъ падетъ на г-на Геберта, генеральнаго прокурора. Завтра, въ палатѣ перовъ начнутся пренія объ адрессѣ, а депутаты также соберутся на публичное засѣданіе, для принятія представленія, какъ говорятъ, о назначеніи пенсіи тремъ дочерямъ г-на Вильмена, изъ государственныхъ суммъ. За симъ распредѣленъ будетъ порядокъ занятій для слѣдующаго дня. Въ 2 часа, члены палаты соберутся по отдѣленіямъ, для разсмотрѣнія проекта закона о дополнительномъ кредитѣ и бюджетѣ на 1846 годъ.

— По донесеніямъ изъ Альжира, отъ 29-го Декабря, дѣла тамъ идутъ по-прежнему. Небольшое число приверженцевъ Абд-эль Кадера, получаетъ содержаніе отъ Ангадскаго и Бени-Суасенскаго племенъ. Вся страна наслаждается спокойствіемъ, и жители занимаются хлѣбопашествомъ.

— Ложные слухи, разнесшіеся въ Тлемезенѣ, будто Абд-эль-Кадеръ съ многочисленнымъ отрядомъ конницы выступилъ къ югу, проистекли отъ появленія 60 всадниковъ, которые пытались склонить къ побѣгу племя Уледъ-Сиди-Абдели; но генералъ Кавальякъ, предувѣдомленный объ этомъ, выступилъ изъ Тлемзена, чтобы наблюдать надъ симъ племенемъ, и отвратилъ самый побѣгъ, задержавъ начальниковъ. Дорога изъ Тлемезена въ Оранъ довольно безопасна, равно какъ и недавно открытая дорога изъ Джеммы Эль-Газауатъ въ Лала Магрнья, построеная войсками, которыя постоянно заняты такими работами. 27-го Декабря генералъ Буржоли выступилъ съ небольшимъ отрядомъ изъ Мостаганема, чтобы обозрѣть племена опаздывающія взносить харачь. Вообще во всей провинціи господствуетъ спокойствіе. Генерала Ламорисьера не было еще 30 го Декабря въ Альжирѣ, но его ожидали тамъ ежедневно. Работы въ гавани идутъ успѣшно; ежемѣсячно отпускается для производства сихъ работъ 125,000 фр. Иностранный легіонъ получилъ въ награду за свое мужество и услуги, оказанныя Франціи, французское знамя, которое вручилъ генералъ Рандонъ; ни одинъ иностранный полкъ не былъ еще почтенъ такою наградою.

— Башня Страсбургскаго каѳедральнаго Сбора, съ нѣкотораго времени начала наклоняться, и уже отъ шпица до основанія наклонилась по крайней мѣрѣ на 6 футовъ. Опасаются паденія, для предупрежденія коего архитекторы не имѣютъ донынѣ никакого способа.

dzielić żadnéj pomocy, zwłaszcza, że te brzegi są niezamieszkałe. Rząd poczynił już przygotowania, dla wykonania swego planu.

Dnia 8 stycznia.

W sali konferencyjnéj Izby Deputowanych rozeszła się wczoraj pogłoska, że Hrabia Montalivet, Intendent listy cywilnéj, podał Królowi swą dymissyą, która nie została przyjętą.

— Ostatni biulletyn o zdrowiu P. Villemain donosi, że chory ma się lepiéj, a nawet część wczorajszego dnia przepędził na rozmowie z przyjaciołmi.

— *Courrier Français* donosi, że mur okolający fortyfikacye Paryża juz jest zupełnie ukończony, zaś z 20 stu projektowanych warowni, dopiéro wybudowano 16. W Vincennes wystawiono ogromny arsenał, i wkrótce znaczniejsze roboty fortyfikacyjne będą ukończone, tém bardziéj, że robotnicy pracują nawet podczas zimy.

— Mówią, że P. Guizot zamyśla miéć długą mowę w Izbie Parów, dla wyjaśnienia swéj polityki, i starać się przez większość, jaką będzie miał za sobą w téj Izbie, zyskać przychylność Deputowanych, których rozprawy zaczynają się o cztéry dni późniéj.

— Słychać, że Anglia skłonną jest do uczynienia pewnych powolności w traktacie rewizyi, pod warunkiem jednak, że gabinet francuzki zgodzi się z Londyńskim na to, aby zasięgnąć zdania państw Europejskich, względem wcielenia Texas do Stanów-Zjednoczonych.

— Kommissya adressowa, zgromadziła się dzisiaj po południu w Izbie Deputowanych, i roztrząsała daléj pojedyncze paragrafy mowy tronowéj. Jutro nastąpi mianowanie sprawodawcy, mającego ułożyć projekt adressu. Dotychczas mniemają powszechnie, że wybor ten padnie na P. Hebert, prokuratora Jeneralnego. Jutro Izba Parów zaczyna rozprawy nad adressem, a Deputowani zbiorą się także na posiedzenie publiczne, dla wysłuchania kommunikacyi od rządu, która, jak zapewniają, tyczy się udzielenia pensyi z kassy państwa, trzem córkom P. Villemain. Daléj ustanowiony będzie porządek posiedzenia w dniu następnym. O 2 éj Izba zgromadzi się w swych biurach, dla rozbioru projektu do prawa o kredycie dodatkowym, i budżetu na rok 1846.

— Podług rapportów z Algieru, d. 29-go grudnia, wszystko znajduje się tam w dawném położeniu. Mała liczba wiernych Abd-el Kaderowi, żyje jedynie z jałmużny pokoleń Angad i Beni Suassen. Cały kraj jest spokojny, a mieszkańcy zajmują się uprawą roli.

— Fałszywa pogłoska, rozszerzana od dni kilku w Tlemsen, jakoby Abd-el-Kader z liczną jazdą wyruszył ku południowi, wynikła była z pojawienia się blisko 60 jeźdźców, którzy mieli zamiar skłonić do ucieczki pokolenie Uled-Sidi-Abdeli. Jednakże Jenerał Cavaignac, wcześnie o tém uwiadomiony, wyruszył z Tlemsenu, dla czuwania nad tém pokoleniem i zniszczył zamiar ucieczki, przez przytrzymanie naczelników. Droga z Tlemzenu do Oranu jest dosyć bezpieczną, równie jak i niedawno otwarta droga z Dżemma-el Gasauat do Lalla Magrnia, wykonana przez wojsko, które ciągle jest zatrudniane podobnemi robotami. Dnia 27-go grudnia, Jenerał Bourjolly wyruszył na czele małéj kolumny z Mostaganem, dla zwiedzenia pokoleń, opóźniających się w opłacie haraczu. W ogóle zupełna spokojność panuje w całéj prowincyi. Jenerał Lamoricière do dnia 30 go grudnia nie przybył do Algieru, ale codziennie był oczekiwany. Roboty około portu gorliwie postępują; co miesiąc wydają na nie 125,000 franków. Dnia 15-go grudnia, legia cudzoziemska w nagrodę swéj waleczności i usług Francyi oddanych, otrzymała z rąk Jenerał Randon chorągiew francuzką, co dotychczas nie spotkało żadnego półku cudzoziemskiego.

— Wieża katedry Strazburgskiéj zbacza od niejakiego czasu od pionowéj linii i już od wierzchołka do postawy nachyliła się przynajmniéj o 6 stóp. Obawiają się wypadku, na zapobieżenie któremu architekci nie mają dotąd żadnego środka.

Англія.

Лондонъ, 4 Января.

Королева и принцъ Альбертъ посѣтятъ 20-го с. м. герцога Веллингтона, въ замкѣ его Стратфильдсѣ, и пробудутъ у него три дня.

— Вновь назначенный австрійскимъ посланникомъ при здѣшнемъ дворѣ, графъ Дитрихштейнъ, прибылъ сюда третьяго дня, и 9-го с. м. представитъ Королевѣ вѣрительныя свои грамоты. Въ *Globe* опровергаютъ слухи, что посланникъ Сѣверо-Американскихъ Штатовъ возвратится на весну въ Вашингтонъ.

— Генералъ Ноттъ, прославившійся въ войнѣ съ Афганистаномъ, умеръ въ день новаго года, въ помѣстьѣ своемъ Кармартенъ, на 65 году отъ роду. Военное свое поприще совершилъ онъ въ службѣ Остъ-Индской компаніи, вступивъ въ оную въ 1800 году, имѣя тогда 20 лѣтъ отъ роду.

— Съ острова Ичабоэ получено извѣстіе, что два англійскіе корабля, которые намѣревались тамъ нагрузиться гуаномъ, претерпѣли крушеніе близъ сего острова, и экипажъ едва спасся. Запасъ гуано до такой степени истощился на островѣ Ичабоэ, что едва часть прибывшихъ кораблей можетъ получить достаточный грузъ; на значительномъ пространствѣ найдена скалистая почва, тамъ гдѣ надѣялись найти слой позема.

— *Times* видя, что настоящее направленіе французской политики обезпечиваетъ независимость отношеній сего государства съ Англіею отъ вліянія различныхъ партій, соболѣзнуетъ о событіяхъ на островѣ Отаити. Г-нъ Бриа, говорятъ въ этомъ журналѣ, остается еще на своемъ мѣстѣ, не смотря на то, что министерство отправило предписаніе объ удаленіи его. На небольшомъ островѣ Отаити, имѣющемъ едва 75 англійскихъ миль въ окружности, нѣсколько сотъ Французовъ заняли позицію и, кажется, единственно для забавы, безпрестанно дѣлаютъ экспедиціи противъ туземцевъ, не помышляя о ихъ присоединеніи или примиреніи. И какія же послѣдствіи такихъ поступковъ? Цѣлый островъ возсталъ противъ Французовъ и они менѣе теперь обезпечены, нежели въ первое время протекторства.

5 Января.

Къ министрамъ разосланы повѣстки съ приглашеніемъ ихъ прибыть въ Лондонъ въ началѣ будущей недѣли.

— Первое засѣданіе совѣта министровъ, по предмету открытія парламента, назначено 9-го с. м.

— Третьяго дня, въ 12-ть часовъ утра, былъ чрезвычайно густой туманъ въ Лондонѣ. Всѣ суда на Темзѣ должны были стоять на якоряхъ, такъ какъ въ разстояніи 10 шаговъ не было ничего видно.

— Мы узнали изъ достовѣрнаго источника, что въ Римѣ находится англійскій агентъ, по имени Вильямъ Петерсъ, который имѣетъ предписаніе заключить, посредствомъ австрійскаго посланника, конкордатъ между Великобританіею и Папою.

— Въ журналахъ: *Brytania* и *Standard* сообщаютъ, что Ея Величество Королева снова беременна.

Италія.

Римъ, 1 Января.

Испанскій агентъ по церковнымъ дѣламъ, Донъ Кастилла Айенца, имѣлъ аудіенцію у Папы и кардинала статсъ-секретаря. Это можетъ служить признакомъ скораго окончанія недоразумѣній между сими дворами.

— Слышно, что Папское правительство намѣрено произвести заемъ въ Бельгіи.

— По причинѣ глубокихъ снѣговъ на Альпахъ и Аппенинахъ, нѣсколько уже дней не приходитъ ни одной почты ни изъ Германіи, ни изъ Франціи и Англіи.

— Правительство и общества разныхъ италіанскихъ государствъ одно передъ другимъ стараются возвратить отобранныя духовныя имѣнія, прежнимъ ихъ владѣтелямъ, а также установить новыя духовныя учрежденія, преимущественно же возстановить Іезуитскій орденъ.

— Въ моденскомъ княжествѣ, въ городѣ Маезѣ, 19-го м. м., происходило торжественное освященіе Іезуитскаго монастыря и семинаріи. Владѣтельный герцогъ съ наслѣдникомъ престола, всѣмъ дворомъ своимъ, а также гражданскими и военными властями, присутствовалъ при совершеніи сего обряда.

Anglia.

Londyn, 4 stycznia.

Królowa, w towarzystwie małżonka swojego, zaszczyci w dniu 20 b. m. odwiedzinami swemi Xięcia Wellingtona w zamku jego Strathfieldsaye, i trzy dni u niego zabawi.

— Nowy Poseł austryacki przy tutejszym dworze, Hrabia Dietrichstein, przybył onegdaj, a w dniu 9 b. m. złoży Królowej swoje pisma wierzytelne. *Globe* zaprzecza pogłosce, że Poseł Stanów-Zjednoczonych Północno Amerykańskich, na wiosnę powróci do Washingtonu.

— Jenerał Nott, zaszczytnie znany z wypadków wojny w Afganistanie, umarł w dzień Nowego Roku, w posiadłości swojéj Carmarthen, w 65 roku życia. Cały zawód wojskowy odbył w służbie spółki Wschodnio-Indyjskiéj, do któréj wstąpił w roku 1800, mając lat 20.

— Z wyspy Ichaboe otrzymano wiadomość, że dwa okręty angielskie, które tam miały brać *guano*, nie daleko od pomienionéj wyspy rozbiły się zupełnie, i osady zaledwie z wielką trudnością uratowane być mogły. Zapasy guano tak dalece są wyczerpnięte na wyspie Ichaboe, że zaledwie cząstka przybyłych okrętów dostateczny ładunek zabrać będzie mogła; na wielkiéj bowiem przestrzeni znaleziono tylko pokład skały, tam gdzie się spodziewano warstw nawozu.

— *Times* uznając, że obecny kierunek polityki francuzkiéj, czyni przyjaźne stosunki tego kraju z Anglią niezawisłemi od wpływu i widoków rozmaitych stronnictw, ubolewa nad wypadkami w Otahiti. „P. Bruat (mówi to pismo), zostaje jeszcze na urzędowaniu, pomimo, że ministerstwo wydało rozkaz usunięcia. Na małéj wyspie Otahiti, mającéj zaledwie obwodu 75 mil angielskich, zajęło stanowisko kilkuset Francuzów, i dla zabawy, zdaje się, przedsiębiorą ciągłe wyprawy przeciw krajowcom, nie myśląc o ich przejednaniu, ani starając się o nie. I jakiż skutek z takiego postępowania? oto, że cała wyspa powstała przeciwko władzy francuzkiéj, i że władza ta, daleko mniéj teraz jest zabezpieczoną, aniżeli była w pierwszéj chwili protektoratu.

Dnia 5 stycznia.

Do członków gabinetu rozesłano okólniki, zwołujące ich do Londynu na początek przyszłego tygodnia.

— Piérwsza narada gabinetowa, tycząca się otwarcia parlamentu, odbędzie się 9-go b. m.

— Onegdaj około godziny 12 rano, tak gruba w Londynie panowała mgła, że zdawało się, iż noc się już rozpoczęła. Wszystkie okręty na Tamizie zarzucić musiały kotwice, gdyż na 10 kroków nie można było nic widzieć.

— Z wiarogodnego dowiadujemy się źródła, że w Rzymie znajduje się ajent angielski, nazwiskiem William Peters, który ma polecenie, za pośrednictwem Posła austryackiego, zawrzeć konkordat między Anglią i Papieżem.

— Dz. *Brytania* a po nim i *Standard* donoszą, że Królowa znajduje się znowu w odmiennym stanie.

Włochy.

Rzym, 1 stycznia.

Ajent hiszpański co do spraw kościelnych, Don Castillo y Ayenza, miał posłuchanie u Ojca św. i u Kardynała sekretarza stanu. Krok ten jest oznaką bliskiego zakończenia nieporozumień między obu dworami.

— Słychać, że rząd papiezki ma zamiar zaciągnąć pożyczkę, i to w Belgii.

— W skutek wielkich śniegów w Alpach i Apeninach, nie otrzymujemy tu od kilku dni żadnéj poczty z Niemiec, Francyi i Anglii.

— Rząd i gminy różnych państw włoskich, ubiegają się w zwracaniu suprymowanych dóbr duchownych, ich dawniejszym właścicielom, oraz w tworzeniu nowych instytutów duchownych, a szczególniéj w przywracaniu zakonów Jezuitów.

— W mieście Maesa, Xięstwie Modeńskiém, nastąpiło d. 19 z. m. z wielką okazałością, poświęceniu klasztoru i seminaryum Jezuitów. Panujący Xiąże z następcą tronu i całym dworem, wszystkiemi władzami cywilnemi i wojskowemi, był obecny temu obrzędowi.

— Лордъ Шревсбюри, явный политическій глава великобританскихъ католиковъ, жившій постоянно слишкомъ 10 лѣтъ въ Римѣ, возвратился на всегда въ Англію; драгоцѣнные предметы роскоши и домашнее обзаведеніе, находившіеся въ занимаемомъ имъ Симонеттскомъ дворцѣ, продаются уже съ публичныхъ торговъ. Ни одинъ, быть можетъ, изъ католическихъ монарховъ, не пожертвовалъ столько денегъ въ пользу церкви, какъ лордъ Шревсбюри.

— Lord Shrewsbury, widzialna polityczna głowa katolików W. Brytanii, który przeszło od 10 lat przemieszkiwał w Rzymie, powrócił na zawsze do Anglii. Kosztowne artykuły zbytku i sprzęty domowe, zajmowanego przezeń pałacu Simonetti, są już sprzedawane publicznie. Żaden może z Monarchów katolickich nie wydał tyle pieniędzy na cele kościoła, co Lord Shrewsbury.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 15-го Декабря.

Американскій конгрессъ открытъ 11-го с. м. въ Вашингтонѣ, г-мъ Тилеромъ, бывшихъ президентомъ Соединенныхъ Штатовъ. Въ послѣднемъ отзывѣ своемъ при открытіи засѣданія конгресса, онъ разсматриваетъ въ подробности всѣ вопросы, относящіеся къ политическому быту Штатовъ на будущее время. Въ вступленіи, составляющемъ почти четвертую часть рѣчи, г-нъ Тилеръ много говорилъ о политическомъ и внутреннемъ превосходствѣ Соединенныхъ-Штатовъ, а равно о выборѣ новаго президента, при чемъ доказывалъ, что избиратели имѣли въ виду единственно пользу государства. Потомъ г-нъ Тилеръ обратилъ вниманіе на сношенія съ иностранными государствами, изъяснилъ, что они почти не измѣнились со времени закрытія засѣданій послѣдняго конгресса, упомянулъ о переговорахъ съ Англіею, касательно области Орегонъ и соболѣзновалъ, что сенатъ отвергъ трактатъ, заключенный съ германскимъ таможеннымъ союзомъ. За симъ, представя выгоды, пріобрѣтенныя въ Бельгіи флагомъ Соединенныхъ-Штатовъ, коснулся переговоровъ съ Китаемъ, пріязненныхъ отношеній съ Бразиліею, не состоятельности республикъ Новой Гренады, Венезуели Хили и Перу. Потомъ обратился съ силою къ вопросу касательно Техаса и отношеній съ Мексикою, возставалъ противъ войны Мексиканцевъ съ Техасомъ и представлялъ предстоящія выгоды отъ присоединенія Техаса къ Штатамъ. Утверждалъ, что Сѣверо-Американцы рѣшили сей вопросъ, избравъ президентомъ г-на Полка и присовокупилъ, что они готовы сей выборъ поддерживать силою. Окончаніе рѣчи г-на Тилера заключало въ себѣ изъясненіе улучшеній состоянія финансовъ края.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnej.

Nowy-York, 15 grudnia.

Kongress amerykański został otworzony w Washington, d. 11 go b. m., przez P. Tyler, dotychczasowego Prezesa Stanów-Zjednoczonych. Ostatnia odezwa, którą tenże miał jako Prezes przy otwarciu Kongressu, roztrząsa szczegółowo wszystkie kwestye, dotyczące przyszłości politycznéj Stanów. We wstępie, zajmującym prawie czwartą część mowy, P. Tyler rozwodził się nad polityczną i socyalną wyższością Stanów Zjednoczonych, oraz nad wyborem nowego Prezydenta; przyczém dowodził, że wyborcy mieli na celu jedynie dobro kraju. W dalszym ciągu swéj mowy, P. Tyler zwrócił uwagę na stosunki z krajami obcemi; okazał, że te mało się zmieniły od czasu zamknięcia ostatniego Kongressu; nadmienił o układach, toczących się z Anglią o ziemię Oregon, i ubolewał, że Senat odrzucił traktat zawarty z Związkiem Celnym Niemieckim. Potém, przedstawiwszy korzyści, jakie otrzymała w Belgii bandera Stanów Zjednoczonych, dotknął układu z Chinami, przyjacielskich stosunków z Brezylią, niewypłatności Rzeczypospolitych, Nowéj Grenady, Venezueli, Chili i Peru, i zwrócił się z całym zapałem do kwestyi Texas i stosunków z Mexykiem. Tu powstawał na wojnę prowadzoną przez Mexykan z Texanami; przedstawił korzyści, jakieby wynikły z przyłączenia Texas do Stanów Zjednoczonych, okazał, że Północni-Amerykanie rozwiązali już tę kwestyą przez wybór P. Polk na Prezydenta, i dodał, że gotowi są to przyłączenie siłą popierać. Koniec odezwy P. Tyler zawierał przedstawienie poprawionego stanu finansów kraju.

Мексика.

Въ одно время съ послѣдними письмами изъ Соединенныхъ Штатовъ, полученными въ Лондонѣ 19-го Декабря, получены интересныя извѣстія изъ Мексики. Англійскій фрегатъ *Spartan*, пришедшій въ Нью-Орлеанъ 28-го Ноября, привезъ туда донесенія изъ Вера-Круца, простирающіяся до 17-го Ноября, между тѣмъ и то весьма важное извѣстіе, что американскій посолъ ежеминутно ожидалъ своихъ паспортовъ, желая оставить сію страну, что англійскій посланникъ въ Мексикѣ отправилъ нарочнаго курьера въ Европу, по случаю невыгоднаго оборота, какой приняли сношенія между Мексикою и Соединенными Штатами и что, наконецъ, отправлены курьеры въ Вашингтонъ. Происшедшія между Мексикою и Соединенными Штатами недоразумѣнія легко могутъ подать поводъ къ войнѣ между сими державами, которая можетъ вести къ важнымъ запутанностямъ сношеній съ Англіею и даже съ прочими европейскими государствами. Въ Нью-Орлеанѣ, разнесся слухъ, что въ Мексикѣ вспыхнуло возстаніе, вслѣдствіе котораго Сантана лишился власти. Лица, коимъ это ближе извѣстно, утверждаютъ, что хотя дѣло не дошло до этого, но въ Гвадалаксарѣ генералъ Перантасъ, объявившій себя противъ Сантаны, идетъ къ столицѣ съ сѣверной стороны, между тѣмъ, какъ генералъ Альварезъ возмутилъ южныя области Мексики, къ коихъ, какъ слышно, до 30,000 жителей недовольны правленіемъ Сантаны, который съ 8,000 человѣкъ выступилъ противъ своихъ противниковъ. По сему кажется, что произойдетъ кровавая и упорная борьба.

Mexyk.

Razem z ostatniemi listami ze Stanów-Zjednoczonych, odebranemi w Londynie dnia 23 go grudnia, otrzymano także zajmujące wiadomości z Mexyku. Angielska fregata *Spartan*, zawinęła była dnia 28 listopada do New-Orleans, i przywiozła tamże ważne doniesienia z Veracruz, dochodzące do dnia 17 listopada, a między innemi, że Poseł amerykański co chwila oczekiwał na swoje paszporta i gotował się do wyjazdu z kraju; że Poseł angielski w Mexyku wyprawił umyślnego gońca do Europy, z powodu krytycznego obrotu, jaki wzięły stosunki Mexyku ze Stanami-Zjednoczonemi, i że nakoniec wysłano gońców z depeszami do Washingtonu. Stosunki między Mexykiem a Stanami Zjednoczonemi łatwo mogą wywołać kroki wojenne między obu krajami, a te mogłyby doprowadzić do ważnych zawikłań z Anglią, a nawet z innemi państwami Europejskiemi. W Nowym-Orleanie rozeszła się pogłoska, że w Mexyku wybuchło wielkie powstanie, skutkiem którego Santana utracił piastowaną władzę. Osoby lepiéj świadome utrzymują, że wprawdzie rzeczy tak daleko jeszcze nie zaszły, lecz, że w Guadalaxarze Jenerał Perantas powstał przeciw Santanie, i od północy zbliża się do stolicy, gdy tymczasem Jenerał Alvarez zaburzył prowincye południowe Mexyku, gdzie około 30,000 mieszkańców miało powstać przeciw rządowi Santany. Santana w 8,000 ludzi wystąpił na spotkanie swoich przeciwników, i wszystko zdaje się zapowiadać, że ta walka będzie krwawa i zawzięta.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 16 го Января 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.